

Eeva Kuoppala, Opetuksen hallintojohtaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk

Patteristonkatu 3D, 50100 Mikkeli
eeva.kuoppala@xamk.fi

MiniMikkeli yrittäjyys- ja yhteiskuntakasvatustapahtuma alueellisena oppimisympäristönä

Työelämän vaatima osaaminen ei ole enää pelkästään tiedollista substanssiosaamista, vaan sen lisäksi korostuvat taidot ja kyvykkyys, kuten luovuus, yhteistyökyky ja kriittinen ajattelu (Hyttinen, 2016; World economic forum, 2016). Työelämässä toimiminen edellyttää myös yrittäjämäistä toimintatapaa, jolla tarkoitetaan muun muassa vastuunottamista sekä oma-aloitteisuutta. Näiden taitojen opettaminen vaatii uusia pedagogisia ratkaisuja, jotka perustuvat yksilöllisen luokahuoneoppimisen sijaan verkostoissa tapahtuvaan yhteisölliseen oppimiseen (Engeström, 2016; Toiviainen, 2007).

MiniMikkeli – innostava oppisympäristö yrittäjyyteen

MiniMikkeli on peruskoulun kuudesluokkalaisten suunnattu yrittäjyys- ja yhteiskuntakasvatuksen oppimiskokonaisuus, jonka tavoitteena on vahvistaa sekä peruskoululaisten että ammattikorkeakoulun opiskelijoiden työelämävalmiuksia. Konsepti on kehitetty vahvassa alueellisessa yhteistyössä hyödyntäen *kokeilemalla kehittämisen menetelmiä* (mm. Tuulenmäki & Välimäki, 2011). Pedagogisesti konsepti toteuttaa perusopetuksen ilmiöpohjaista oppimista (mm. Muukkonen, 2012) sekä ammattikorkeakoulun työelämäpedagogiikkaa (Costley, 2007; Tynjälä, 2009).

Ensimmäiset ideat konseptista syntyivät Mikkelin kaupungin koulutustoimijoille järjestämässä *kokeilemalla kehittämisen* menetelmiä käsittelevässä koulutuksessa vuonna 2015. Tuolloin koulutukseen osallistuneet ideoivat yhteistä

kokeilua perusopetuksen yrittäjyyskasvatuksen edistämiseen. Konseptin ensiaskeleita kehitettiin yhdessä kaupungin perusopetuksen sekä alueen korkeakoulutuksen ja toisen asteen koulutusten kanssa. Prosessia sparrasi ulkopuolinen *kokeilemalla kehittämisen* menetelmien asiantuntija.

Ensimmäinen MiniMikkeli 2016 oli iso ja rohkea alueellinen ponnistus, joka sai hyvän vastaanoton niin koulutuksen kuin alueen organisaatioidenkin keskuudessa. Neljän vuoden aikana tapahtuma on kasvanut ja kehittynyt vuosi vuodelta. Peruskoulun kuudesluokkalaisten lisäksi MiniMikkeli toimii merkittävänä monialaisena oppimisympäristönä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun (Xamk) eri alojen opiskelijoille (Kuva 1).

MiniMikkelissä opintojaan suorittavien ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrä on merkittävä. Kevään 2018 tapahtumaa oli toteuttamassa yhteensä 90 Xamkin opiskelijaa yhteisöpedagogi-, tietojenkäsittely- ja liiketalouskou-

Kuva 1. MiniMikkeli tapahtuman 2018 Pelastuslaitoksen tehtäväpiste. Kuva: Leena Karjalainen.

lutuksesta sekä matkailu- ja ravitsemisalalta. Vuonna 2019 yhteensä 35 Xamkin opiskelijaa toteuttaa opintojaan osana MiniMikkeliä.

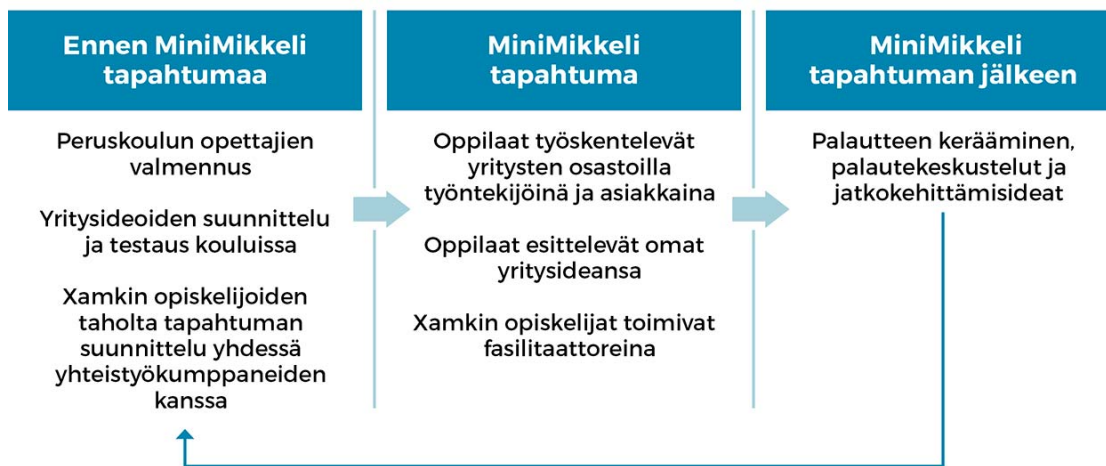
Oppimistehtävät vaihtelevat harjoitteluista ja opintojaksojen kehittämistehtävistä opinnäytteisiin. Eri alojen opiskelijoiden oppimisen kohteet prosessissa vaihtelevat oppimistavoitteiden mukaisesti. Yhteistyöorganisaatioiden määrä on ollut vuosittain noin kymmenen, ja monet organisaatiot ovat olleet mukana alusta saakka. Vuonna 2019 alueen yhteistyöorganisaatioita on mukana 11, perusopetuksen opettajia 34 ja Xamkin henkilöstöä 5 sisältäen tuottajan, opintojaksojen opettajat sekä hallinto- ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan henkilöstöä. Kohderyhmänä ovat kaikki Mikkelin alueen kuudesluokkalaiset (vuosittain noin 600 oppilasta). MiniMikkelin päätoteuttajat ovat Xamk sekä Mikkelin kaupunki. Yhteistyökumppaneita ovat alueen erilaiset organisaatiot ja yritykset.

MiniMikkeli konsepti

MiniMikkeli-oppimiskokonaisuuden tavoitteena on kehittää osallistujien työelämä- ja yrittäjyysosaamista, sekä rohkaista näkemään yrittäjyysyhtenä mahdollisena työllistymismuotona. Keskiössä on keväisin järjestettävän tapahtuman toteuttaminen ja kokonaisuudessaan konsepti jakautuu kolmeen osaan: ennen *MiniMikkeli tapahtumaa*, *MiniMikkeli tapahtuma* sekä *tapahtuman jälkeen*.

Ensimmäisessä osassa ennen tapahtumaa peruskoulun opettajat osallistuvat Xamkin ja Mikkelin kaupungin järjestämään valmennuspäivään. Valmennuksessa opettajat saavat tarkempaa tietoa konseptista, käytännön järjestelyistä sekä materiaalia hyödynnettäväksi kouluissa tapahtuvassa työskentelyssä. Valmennuksen pohjalta opettajat ohjaavat oppilaitaan ennakkotehtävissä, joihin sisältyy muun muassa oman yrityksen perustaminen sekä työhakemuksen tekeminen.

Xamkin opiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat tapahtuman yhteistyökumppaneiden kanssa. MiniMikkeli huipentuu Xamkin Mikkelin kampuksella toteutettavaan tapahtumaan, johon osallistuvat vuosittain kaikki Mikkelin alueen kuudesluokkalaiset. Tapahtumassa oppilaat työskentelevät yritysten osastoilla työntekijöinä ja asiakkaina, sekä esittelevät haluamallaan tavoilla omat yritysideoita. Xamkin opiskelijat vastaavat tapahtuman tuottamisesta ja toimivat oppilaiden ohjaajina pisteillä. Tapahtuman jälkeen tavoitteiden saavuttamista reflektoidaan kerätyn palautteen pohjalta ja samalla kootaan yhteen keskeiset kehittämisideat seuraavan vuoden tapahtumaa varten (Kuvio 1). Koko konseptin kehittämisestä ja ohjaamisesta vastaa Mikkelin kaupungin ja Xamkin edustajista koottu ohjausryhmä, joka huolehtii myös tapahtuman jatkuvuudesta.

Kuvio 1. MiniMikkeli konsepti

MiniMikkeli oppimisympäristönä

Systemaattisen palautteen keräämisen lisäksi konseptia kehitetään vahvasti myös Xamkin opiskelijoiden opinnäytetöiden kautta. Rautiainen (2016) selvitti opinnäytetyössään MiniMikkeli konseptin sopivuutta osaksi koulujen yrittäjyyskasvatusta. Aineisto kerättiin ensimmäisestä MiniMikkelistä. Opinnäytetyön tulosten mukaan MiniMikkeli tapahtuman koettiin olevan antoisaa lisä peruskoulujen yrittäjyyskasvatustyöhön. Esiin nousseet kehitettävät teemat liittyivät tiloihin, toiminnallisuuteen ja tasavertaisuuteen. (Rautiainen, 2016.) Näiden pohjalta toisessa MiniMikkelissä 2017 järjestetty tapahtuma siirtyi toimivampiin tiloihin Xamkille, kuudesluokkalaisten omien yritysten roolia lisättiin ja tapahtuman pelillisiä yksityiskohtia hiottiin. Yhteensä MiniMikkeliin liittyen on tehty tähän mennessä neljä opinnäytetyötä ja viides on tekeillä.

Itse konseptin kehittämisen lisäksi toinen MiniMikkelin jatkuvasti kehitettävistä teemoista on digitaalisuus, jota on viety eteenpäin yhdessä IT-hankkeiden ja -alan opiskelijoiden kanssa. Vuoden 2018 tapahtumassa kokeilussa oli Xamkin IT-opiskelijoiden suunnittelema ja toteutettava pelisovellus. Vuonna 2018 toteutettua kolmatta MiniMikkeliä leimasi myös ennätysellisen runsas ja monialainen Xamkin opiskelijoiden osallistuminen prosessiin. Neljännessä MiniMikkelissä 2019 uutuuksena on opettajien pakuhuone tapahtuman aikana, sekä Xamkin opiskelijoiden sparraukset alakouluilla. Jokainen

oppiala tuo prosessiin mukanaan omat erityispiirteensä. Esimerkiksi yhteisöpedagogien mukanaolo vahvistaa ja kehittää MiniMikkelin ohjauksellisia elementtejä.

Opinnäytetöiden ja kehittämistehtävien kautta kehittämisaihoita kerättiin vuonna 2018 erityisesti oppilaiden ennakoivaltamistautumisesta tapahtumaan. Huomiota kiinnitettiin laajempaan yrittäjyyden ja yhteiskunnan tuntemukseen sekä oman yritysideohahmotteluun. Käyttäjälähtöisellä tiedon keruulla pyrittiin saamaan tietoa siitä, kuinka kouluissa voidaan valmistautua paremmin varsinaiseen MiniMikkeli tapahtumaan, sekä millaiset toimenpiteet vahvistavat oppimiskokemusta.

Tuloksia

Kannustavien osallistujapalautteiden lisäksi MiniMikkeli on saanut myös kansallista ja kansainvälistä huomiota. Se on palkittu hyvänä kokeilukulttuurin esimerkkinä osana Valtioneuvoston kanslian Kokeileva Suomi -kiertuetta. MiniMikkeli sijoittui myös kolmen parhaan joukkoon eurooppalaisessa EAPRIL2017 kasvatus- ja opetusalan konferenssissa Best Research and Practise -sarjassa (EAPRIL, 2019). Malli on herättänyt kiinnostusta myös muissa Suomen kaupungeissa.

Konsepti on erinomainen esimerkki vahvasta alueellista ja monialaisesta yhteistyöstä. Palautteen mukaan projekti on ollut opettavainen kaikille siihen osallistuneille henkilöille, mutta erityisesti oppilaille se on antanut käytännön

vinkkejä tulevaisuutta ja työelämään astumista varten. Xamkin ja Mikkelin kaupungin henkilöstölle se on opettanut ennen kaikkea kokeilemalla kehittämisen menetelmiä ja kulttuuria. Peruskoululaisille MiniMikkeli on tarjonnut uudenlaisen tavan oppia yrittäjyyttä ja työelämätaitoja. Kokonaisuuksien ja tekemisen kautta tavoitteena olleiden asioiden on koettu avautuvan paremmin. Opettajien ja oppilaiden mukaan oppimista on selvästi tapahtunut, mutta se on vaatinut pitkäjänteistä työskentelyä.

Työelämälle MiniMikkeli näyttäytyy erinomaisena tapana tehdä lapsille ja nuorille tutuksi yritysten toimintaa sekä kehittää työelämätaitoja. Xamkin opiskelijoiden ja opettajien kokemukset painottavat monialaisuutta ja autenttisuutta oppimisessa. MiniMikkeli on osoitus siitä, mihin aito yhdessä tekemisen halu ja sitoutuminen voi parhaimmillaan johtaa.

LÄHTEET

- Costley, C. (2007). Work-based learning: assessment and evaluation in higher education. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 32(1), 1–9. Haettu osoitteesta <https://doi.org/10.1080/02602930600848184>
- EAPRIL. (03.02.2019). The EAPRIL Best Research and Practice Project. Haettu osoitteesta <https://www.eapril.org/award>
- Engeström, Y. (2016). *Studies in expansive learning. Learning what is not yet there*. New York: Cambridge University Press.
- Hyttinen, M. (2016, helmikuu). *(Työ)elämävalmiudet fokus*-sessä. Esitys seminaarissa Koulutuskeskiviikko: Millaiset ovat korkeakouluopiskelijoiden eväät uuteen työelämään?, Helsinki. Haettu osoitteesta <https://www.sitra.fi/tapahtumat/koulutuskeskiviikko-millaiset-ovat-korkeakouluopiskelijoiden-eva-at-uuteen/>
- Muukkonen, H. (2012). Ilmiöpohjainen oppiminen. Teoksessa L. Iloäki (toim.), *Laatua E-oppimateriaaleihin: E-oppimateriaalit opetuksessa ja oppimisessa* (s. 111–114). Helsinki: Opetushallitus. Haettu osoitteesta https://www.oph.fi/download/144415_Laatua_e-oppimateriaaleihin_2.pdf
- Rautiainen, T. (2016). *Yrittäjyyskasvatus ja kokeilemalla kehittäminen – case MiniMikkeli* (opinnäytetyö). Mikkeli: Mikkelin ammattikorkeakoulu. Haettu osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016090914153>
- Toiviainen, H. (2007). Inter-organizational learning across levels: An object-oriented approach. *Journal of Workplace Learning*, 19(6), 343–358. Haettu osoitteesta <https://www.emeraldinsight.com/doi/pdfplus/10.1108/13665620710777093>
- Tuulenmäki, A. ja Välimäki, L. (2011). The art of rapid, hands-on execution Innovation. *Strategy & Leadership*, 39(2), 28–35. Haettu osoitteesta <https://www.emeraldinsight.com/doi/full/10.1108/10878571111114446>
- Tynjälä, P. (2009). Introduction: connectivity and transformation as principles of work-related learning. Teoksessa M. L. Stenström & P. Tynjälä (toim.), *Towards Integration of Work and Learning. Strategies for connectivity and transformation* (s. 11–37). Dordrecht: Springer.
- World Economic Forum. (2016). *The Future of jobs: Employment, skills and workforce strategy for the fourth industrial revolution* (Global Challenge Insight Report). Haettu osoitteesta http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf